

เรื่อง พระกำแพงห้าร้อย

รายละเอียด

พระกำแพงห้าร้อย ได้มีการขุดพบอยู่หลายกรุในจังหวัดกำแพงเพชร พบครั้งแรกประมาณปีพ.ศ. 2392 ที่วัดพระบรมธาตุ ผังทุ่งเศรษฐี ต่อมาในปี พ.ศ. 2475 ก็พบอีกที่กรุวัดกะโลทัย และต่อมาก็พบที่กรุวัดอวาสน้อย ทางฝั่งจังหวัด ศิลปะขององค์พระเป็นพระประทับนั่งปางมารวิชัย มีประภามณฑล ขนาดของแต่ละองค์มีขนาดเล็กมาก คาดว่าคงสร้างในสมัยสุโขทัย ในราวปี พ.ศ. 1900 พระที่พบมีแต่พระเนื้อชินเงินเท่านั้นพระกำแพงห้าร้อย ถ้าสมบูรณ์เต็มแผ่นนั้นหายากมากๆ และสนนราคาสูง นิยมทำแวงไม่ตั้งไว้บูชาประจำบ้าน ถือว่ากันไปได้ชะงัดนัก แต่พระที่ขุดพบนั้นส่วนใหญ่ มักชำรุดมีผิวระเบิดผุกร่อน ซึ่งเป็นธรรมชาติของพระเนื้อชินเงินที่มีส่วนผสมของดีบุกมาก ที่คนสมัยก่อนมักเรียกกันว่าชินแข็ง ประกอบกับกรุที่บรรจุพระนั้นมีความชื้น เนื่องจากพื้นที่ของกรุเป็นลักษณะทุ่งนาเมื่อเวลาหน้าน้ำจะมีน้ำหลากท่วมถึง จึงทำให้พระเนื้อชินประเภทนี้มักเปื่อย ผุ ระเบิดเป็นแห่งๆ พระกำแพงห้าร้อยที่พบทั้งสามกรุจึงมักชำรุดเสียเป็นส่วนใหญ่ พระกำแพงห้าร้อย ที่ชำรุดนี้คนในสมัยก่อนเห็นว่าศิลปะขององค์พระสวยงามน่ารักดีจึงนำมาตัดแบ่งออกเป็น 9 องค์บ้าง ห้าองค์บ้าง 3 องค์บ้าง ตามแต่จะพอแบ่งได้ แต่ที่นิยมที่สุดก็คือตัดเก้า แต่ถ้าตัดห้าแต่ได้พระองค์บนสุดติดมาด้วยก็จะหายากเช่นกันครับ พระกำแพงห้าร้อย นี้ถ้าถูกตัดออกมาแล้ว จะได้พระที่สมบูรณ์เพียงด้านเดียว เพราะองค์พระทั้งสองด้านจะเหลื่อมกัน เวลาตัดแล้วจะมีพระองค์ที่อยู่ขอบข้างจะถูกตัดเข้าไปบนองค์พระอยู่ด้านหนึ่ง อันนี้เป็นจุดสังเกตประการหนึ่ง และถ้าเป็นของกรุวัดกะโลทัยนั้นส่วนใหญ่ที่องค์พระจะมีการทาทองล่องชาดเอาไว้ ส่วนกรุอื่นๆ ไม่มีการทาล่องล่องชาดครับ พระกำแพงห้าร้อยนั้นพุทธคุณเด่นทางด้านแคล้วคลาด และคงกระพัน

"พระกำแพงห้าร้อย"เป็นพระยอดขุนพลกรุเก่าที่ได้รับความนิยมอย่างมากในวงการนักนิยมสะสมพระเครื่อง และมีเอกลักษณ์เฉพาะที่น่าสนใจ จากชื่อก็บอกรายละเอียดแล้วว่าต้องเป็นพระที่พบจากกรุในจังหวัดกำแพงเพชรแน่นอน ปรากฏที่กรุวัดมหาธาตุและวัดโดยทั่วไปของจังหวัด มีที่ใช้ชื่อเหมือนกันบ้างที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่สันนิษฐานว่า สร้างกันคนละยุค เนื่องจากมีพุทธลักษณะที่แตกต่างกัน ที่เรียกชื่อเหมือนกันอาจจะเป็นที่คำว่า "ห้าร้อย" ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งก็อาจจะเป็นพระแวงขนาดใหญ่ หรือที่เรียกกันว่า "พระตู้" ด้านบนตัดแหลมเป็นรูปห้าเหลี่ยม ด้านล่างตัดตรงเหมือนพระใบขนุน ประกอบด้วยองค์พระขนาดเล็กเรียงรายเป็นแถวทั้งสองด้านนับรวมกันได้ 502 องค์ จึงขนานนามว่า "พระกำแพงห้าร้อย" แต่ในปัจจุบันจะหาพระที่สมบูรณ์แบบดังกล่าวได้ยากมากๆ ที่พบเห็นกันอยู่นับเรียงกันมากที่สุดแล้วก็จะเห็นจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดพอๆ กับพระสมเด็จมีองค์พระ 9 องค์ เราเรียกว่า "แวงเก้า" เนื่องจากเลข 9 เป็นเลขนำโชค หรือไม่ก็แยกออกเป็นองค์เดี่ยวๆ สามารถนำมาห้อยคอบูชาได้ และสนนราคาไม่แพงนัก ถ้าชนิดสมบูรณ์แบบลักษณะเดิมราคาจะสูงมาก ที่มาที่ไปของ "พระกำแพงห้าร้อย จังหวัดกำแพงเพชร" ตามพุทธประวัติว่า พระพุทธองค์ทรงบำเพ็ญบารมีทั้งหมดถึง

500 ชาติ จึงบรรลุลพระสัมมาสัมโพธิญาณตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนโบราณจึงได้สร้าง
องค์พระเรียงติดกันเป็นแผงให้ครบ 500 องค์ ตามคติความเชื่อว่าเป็นกุศลอันสูงส่ง

ภาพ โดย

: https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=pages&page_id=143&code_db=DB0003&code_type=P003

คำสำคัญ : พระเครื่องเมืองกำแพง

ที่มา : สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร. (2549). พระกรุเมืองกำแพง มรดกประวัติศาสตร์กำแพงเพชร.

กำแพงเพชร: สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-22

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=194&code_db=610005&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology